

Van	Adviesraad Sociaal Domein
Aan	College van burgemeester en wethouders
Onderwerp	Advies over leesbaarheid uitvoeringsbesluit bij de Verordening MO gemeente Oosterhout 2019.
Behandeld door	Adviesraad sociaal domein Oosterhout
Datum	14 januari 2019

Titel Advies: De leesbaarheid van het Uitvoeringsbesluit bij de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2019.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Aanleiding.....	1
3. Startdocument en startgesprek	1
3.1 Startdocument met de vragen van het college.....	1
3.2 Participatietraject.....	2
4. Bevindingen.....	2
4.1 Eigen waarnemingen adviesraad	2
4.2 Vragen van de adviesraad na lezing van het Uitvoeringsbesluit.....	3
5. Advies	4

1. Inleiding

Voor u ligt het advies over de leesbaarheid van het Uitvoeringsbesluit krachtens de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2019. Het college heeft de adviesraad sociaal domein de volgende vraag gesteld: Is het Uitvoeringsbesluit te begrijpen voor de gemiddelde / doorsnee inwoner van Oosterhout. In dit advies gaan wij nader in op de vraag van het college.

2. Aanleiding

In december 2018 heeft de gemeenteraad de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2019 vastgesteld. In de verordening staat dat het college de procedures en regels bepaalt op grond waarvan een inwoner in aanmerking komt voor maatschappelijke ondersteuning. Deze procedures en regels zijn omschreven in het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2019.

Het college heeft aan de adviesraad gevraagd een advies op te stellen over de leesbaarheid van het Uitvoeringsbesluit. Dit omdat een inwoner, na lezing van het Uitvoeringsbesluit, zelf moet kunnen vaststellen of hij of zij aanspraak kan maken op maatschappelijke ondersteuning.

3. Startdocument en startgesprek

Het college heeft geen voorstel gedaan voor een startgesprek. Vanuit de adviesraad is geen vraag gesteld over een startgesprek, met name omdat in eerste instantie de vraag helder was voor ons.

3.1 Startdocument met de vragen van het college

Het startdocument is een emailbericht van beleidsmedewerker Karin Klomp van 7 december 2018.

Inhoud van het mailbericht met de adviesvraag

De beleidsmedewerker Karin Klomp heeft op 7 december 2018 een emailbericht verzonden naar de adviesraad met de volgende tekst:

‘Voor de adviesraad hebben we een concrete vraag: Is het uitvoeringsbesluit te begrijpen voor de gemiddelde / doorsnee inwoner van Oosterhout?’

Het uitvoeringsbesluit is namelijk een document wat ook voor de inwoners van Oosterhout bedoeld is om te lezen als er een vraag op het gebied van maatschappelijke ondersteuning bestaat. Nu is het onmogelijk om zo’n document voor alle doelgroepen (zoals laaggeletterden en LVB’ers) begrijpelijk te maken en daarom de vraag het uitvoeringsbesluit te beoordelen vanuit de leesbaarheid voor de gemiddelde inwoner van Oosterhout.

Wij vragen jullie om reacties schriftelijk aan ons te mailen voor 14 januari 2019’.

Bij de mail zijn de volgende documenten als bijlagen bijgevoegd:

- Werkdocument uitvoeringsbesluit 2019 4 dec
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2019
- Reactie adviesraad sociaal domein met reactie gemeente
- Raadsbrief prioriteit WMO en Jeugdzorg

3.2 Participatietraject

Wie worden betrokken om te komen tot een antwoord op de vraag

De voorzitter van de adviesraad heeft de vraag op 7-12-2018 ontvangen en doorgestuurd naar de leden van de adviesraad. De leden van de adviesraad, vooral degene die betrokken zijn bij WMO binnen het sociaal domein, hebben de vraag nader besproken en beoordeeld.

Aanpak van de participatie

De adviesraad heeft geen nader contact gezocht met het college of de beleidsmedewerkers over participatie en op eigen initiatief besloten geen inwoners te benaderen voor de door het college gestelde vraag. De respons tijd was te kort om een goed participatieproces af te ronden. Dit mede gelet op de kerstperiode waarin inwoners, maar ook beleidsmedewerkers en gemeentebestuur, op vakantie zijn of met andere activiteiten bezig zijn. Voor alle betrokkenen is het belangrijk om een vraag zorgvuldig en niet onder druk van de agenda te kunnen behandelen.

4. Bevindingen

Zoals in paragraaf 3.2 is aangegeven heeft de adviesraad besloten geen participatieproces te starten om het Uitvoeringsbesluit te toetsen op leesbaarheid bij de inwoners.

In paragraaf 4.1 gaat het uitsluitend om de eigen waarnemingen van de adviesraad.

4.1 Eigen waarnemingen adviesraad

Na eerste lezing van het emailbericht van Karin Klomp ontstond de vraag wat nu precies is bedoeld; De vraag: Is het uitvoeringsbesluit te begrijpen voor de gemiddelde / doorsnee inwoner van Oosterhout? kan namelijk op twee manieren worden gelezen:

1. Is de tekst geschreven in eenvoudig taalgebruik?
2. Is dit een tekst die, naar inhoud en strekking, te begrijpen is voor een inwoner die naar zijn/haar mening recht heeft op maatschappelijke ondersteuning?

Op de onder 1. genoemde optie wordt verwezen in de mail. Als dit de inhoud van de vraag is, dan is het antwoord duidelijk: een tekst beoordelen op eenvoudig taalgebruik is geen taak voor de adviesraad. Taalkundigen die binnen de gemeente of daarbuiten werkzaam zijn kunnen naar de mening van de adviesraad dit uitstekend zelf beoordelen. Zij zijn immers hiervoor opgeleid. De adviesraad is conform de taakomschrijving aangesteld om over inhoud, uitvoering en beleid haar advies te geven.

Wij zijn bij het beoordelen van de vraag uitgegaan van de onder 2. genoemde optie. Dit is wel een taak voor de adviesraad.

Omvangrijk document met veel informatie

Wat betreft het begrijpen van de tekst is het voor een lid van de adviesraad met ervaringen in de wmo goed leesbaar. Voor een 'leek' wordt het al heel anders, met name door de veelheid van onderwerpen. Door deze veelheid ontstaan sub paragrafen tot op het vierde niveau. De doorsnee inwoner zal afhaken bij het zien van een omvangrijk document met zo'n vracht aan informatie. Informatie die voor iedere aanvrager van maatschappelijke ondersteuning maar voor een deel relevant is, namelijk dat onderdeel van de ondersteuning waarvoor een aanvraag wordt gedaan.

Samen met de begrippenlijst en de bijlagen bevat het Uitvoeringsbesluit nu 70 pagina's. Het beoordeelde document is overigens (nog) niet definitief. Het bevat nog aantekeningen, geel gemaakte teksten, doorgehaalde teksten en de bijlagen zijn niet toegevoegd. Ook heeft het document nog geen inhoudsopgave die inzicht geeft in de structuur. Dit wordt ongetwijfeld opgelost alvorens het college het Uitvoeringsbesluit vaststelt, maar ook dan is het nog steeds een pittig stuk om te lezen met veel informatie.

Gericht op voorliggende voorzieningen

De adviesraad is van mening dat waar het gaat over de inhoud van het Uitvoeringsbesluit, het accent ligt op het verstrekken van voorzieningen die algemeen voorliggend zijn. Het leveren van maatwerk krijgt minder aandacht in het Uitvoeringsbesluit. Gezien de kostenstijging en de noodzaak tot bezuinigen is dat enerzijds logisch en noodzakelijk. Anderzijds schuilt het gevaar erin dat inwoners, die maatschappelijke ondersteuning nodig hebben, tussen wal en schip dreigen te geraken. Met andere woorden: Het bezuinigen mag geen doel op zich worden en ten koste gaan van de kwetsbaren in de samenleving.

4.2 Vragen van de adviesraad na lezing van het Uitvoeringsbesluit

Na lezing van het Uitvoeringsbesluit en de bijlagen hebben wij nog een aantal vragen, waar wij graag een antwoord op willen ontvangen.

Dit zijn de volgende vragen:

1. In uw brief aan de gemeenteraad over de ontwikkelingen in de WMO en Jeugd, met als kenmerk IO18064723 schrijft u dat dit Uitvoeringsbesluit de eerste beheersmaatregelen bevat om te komen tot kostenombuigingen. Betekent dit dat de voorgaande Uitvoeringsbesluiten geen beheersmaatregelen bevatten?
2. Wat is het verschil tussen het voorgaande Uitvoeringsbesluit, krachtens de WMO verordening 2017 en het nu vast te stellen Uitvoeringsbesluit?
3. Heeft uw college van inwoners van gemeente Oosterhout gehoord of men het huidige Uitvoeringsbesluit heeft geraadpleegd alvorens een aanvraag te doen voor maatschappelijke ondersteuning?
4. Zijn tot nu toe inwoners, die een aanvraag deden voor maatschappelijke ondersteuning, gewezen op het Uitvoeringsbesluit?

5. Hebben inwoners, die maatschappelijke ondersteuning willen aanvragen, hulp gehad van anderen bij het lezen van het huidige Uitvoeringsbesluit voordat zij een aanvraag hebben gedaan?

5. Advies

De vraag: Is het uitvoeringsbesluit te begrijpen voor de gemiddelde / doorsnee inwoner van Oosterhout? hebben wij gelezen als volgt:

Is dit een tekst die, naar inhoud en strekking, te begrijpen is voor een inwoner die naar zijn/ haar mening recht heeft op maatschappelijke ondersteuning?

Wij zijn van mening dat de inhoud en strekking van het Uitvoeringsbesluit te begrijpen is voor een inwoner van Oosterhout. Echter de maatschappelijke ondersteuning bevat veel verschillende onderdelen en voorzieningen. Dit maakt dat een veelheid aan informatie ontstaat die allemaal is opgenomen in dit Uitvoeringsbesluit. Wij achten de kans klein dat een inwoner het Uitvoeringsbesluit helemaal gaat lezen om vervolgens zonder externe hulp te kunnen vaststellen of hij/ zij in aanmerking komt voor maatschappelijke ondersteuning.

Gelet op het voorgaande en op onze bevindingen besproken in het vorige hoofdstuk, is ons advies aan het college:

1. Stel na vaststelling van het Uitvoeringsbesluit communicatiemateriaal op dat ingaat op de verschillende onderdelen van het besluit. Op die wijze wordt het voor de aanvrager eenvoudiger om vast te stellen of men recht heeft op ondersteuning en in welke vorm. Een idee is om een keuzemenu te maken op de website van de gemeente en hulpverlenende instanties. Daar wordt de vraag teruggebracht tot een heel basale keuze, bijvoorbeeld:
 - Heeft u hulp nodig bij het huishouden?
 - Heeft u een woningaanpassing nodig?
 - Etc

Achter iedere vraag staat in korte heldere bewoordingen wat de vereisten zijn om in aanmerking te komen voor de ondersteuning.

2. Evalueer het Uitvoeringsbesluit na een aantal maanden. Stel aan de hand daarvan vast of inwoners van Oosterhout, die maatschappelijke ondersteuning aanvragen, datgene aan hulp ontvangen waarop men recht heeft en of dit aansluit op de behoefte.
3. Een evaluatie zou ook kunnen door twee maanden na het afgeven van de beschikking een evaluatieformulier toe te sturen met de vraag hoe de procedure voor de aanvraag is verlopen. Daarbij ook de vraag of men vooraf hulp heeft gehad bij het lezen van het Uitvoeringsbesluit om te kunnen vaststellen waarop men recht heeft.
4. Betrek de adviesraad bij deze evaluatie, ook als u kiest voor de evaluatie die staat bij punt 3. Als inwoners bereid zijn met ons de evaluatie door te nemen, dan kunnen wij u gericht adviseren hoe om te gaan met de communicatie over het Uitvoeringsbesluit.

Uiteraard willen wij met uw college de inhoud van ons advies nader met u bespreken.

Adviesraad Sociaal Domein Oosterhout

Oosterhout, 14 januari 2019

Leny van der Ende – van Adrichem
Voorzitter

Vera Brons - Straetemans
Werkgroep WMO